

Marta Chodyka*, Włodzimierz Mosorow**

Metoda zapobiegania oglądaniu nieodpowiednich programów telewizyjnych przez osoby małoletnie

1. Wprowadzenie

Jednym z zagrożeń współczesnego świata jest wpływ mediów na kształtowanie się psychiki i osobowości osób małoletnich. Mając na uwadze rosnącą rolę telewizji w życiu współczesnej rodziny, należy zwrócić uwagę na ograniczanie dostępu do nieodpowiednich programów telewizyjnych dzieciom i młodzieży. Treści przekazywane przez środki masowego przekazu stwarzają wiele problemów natury społecznej i wychowawczej. Wszystkie programy telewizyjne – niezależnie od intencji swoich twórców, w rzeczywistości zawsze oddziałują wychowawczo na odbiorców, szczególnie młodych, którzy są jeszcze w okresie kształtowania postaw oraz systemów wartości. Odbiorcy w tym wieku nie potrafią samodzielnie wartościować i oceniać przekazywanych informacji.

Nieodpowiednie do wieku widza treści przekazywane przez środki masowego przekazu mogą wpływać negatywnie na młodego człowieka, natomiast dostosowany do wieku i poziomu dziecka czas i rodzaj oglądanych programów telewizyjnych może mieć dla niego korzystny wpływ. Ostry i stanowczy pogląd na temat niszczenia przez telewizję inteligencji i twórczego myślenia dziecka dokładnie zaprezentowany został w wielu publikacjach na ten temat [1–7].

Artykuł przedstawia autorską metodę zapobiegającą oglądaniu nieodpowiednich programów telewizyjnych przez osoby małoletnie – stanowiącą przedmiot zgłoszenia patentowego [10]. Metoda ta nie wymaga nadzoru rodziców nad oglądanymi treściami, czym różni się nad dotychczas opatentowanymi wynalazkami.

Zostaną zaprezentowane także wybrane opatentowane wynalazki pozwalające na bezpieczne oglądanie programów telewizyjnych przez małoletnich. Metody te charakteryzują się jednak tym, iż rodzic lub opiekun ustala listę nazw zakazanych programów lub czas, w którym dziecko może oglądać programy telewizyjne.

* Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Białej Podlaskiej im. Papieża Jana Pawła II, Biała Podlaska

** Katedra Informatyki Stosowanej, Politechnika Łódzka

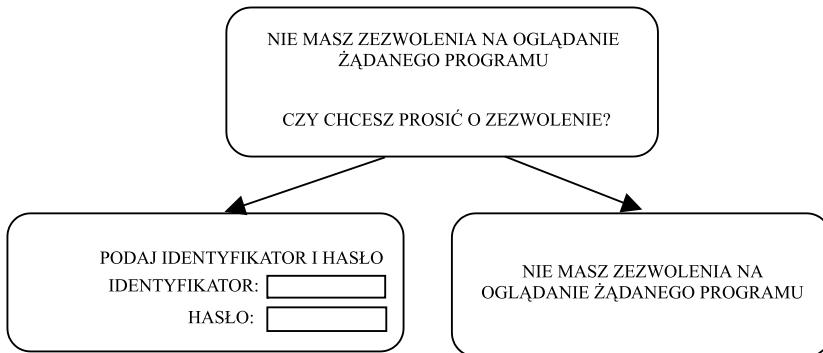
2. Metody pozwalające na bezpieczne oglądanie programów telewizyjnych przez dzieci

We współczesnym świecie dzieci mają dostęp do treści medialnych przeznaczonych w dużej mierze dla widzów dorosłych – potrafiących odróżnić fikcję od rzeczywistości. Oczywisty jest, iż efekty oglądania telewizji przez dzieci mogą mieć zarówno pozytywne, jak i negatywne skutki. Jest to uzależnione od ilości czasu spędzonego przed telewizorem, rodzaju oglądanych programów, stanu emocjonalnego dziecka i co najważniejsze od kontroli rodziców nad oglądanymi treściami.

To właśnie rodzic lub opiekun ma za zadanie czuwać nad tym, co ogląda dziecko w telewizji. Jest to dosyć proste do zrealizowania, kiedy rodzic ogląda z dzieckiem telewizję i zna tematykę programu, dzięki czemu może w porę zareagować. Co natomiast się dzieje, kiedy nie ma rodzica w domu bądź rodzic nie zna treści zawartych w programie? Jakimi przesłankami może wówczas się kierować, pozwalając dziecku na oglądanie emitowanych programów? Czy sam tytuł, bądź informacja na temat programu może być wystarczająca do zapoznania się z jego treścią?

Istnieją metody i urządzenia, które w przedstawionej sytuacji pozwalają na zdalną kontrolę nad dziećmi przez rodziców. Dostępne urządzenia są w stanie kontrolować treści przekazywane przez odbiornik telewizyjny i w określonych godzinach udostępniać lub blokować dostęp do telewizora w zależności od ustawień wprowadzonych wcześniej przez rodzica. Znanie z literatury rozwiązania mają jednak istotną wadę. W przypadku tych metod rodzice na podstawie nazwy programu bądź podstawowych informacji na jego temat – nie znając jego treści, muszą sami odpowiednio weryfikować, które programy telewizyjne mogą oglądać ich dzieci. Mogą sprawdzić, jakie programy telewizyjne będą nadawane i ustalić listę programów, które będą dla dziecka zakazane, albo ustalić, w jakich godzinach dziecko może włączać odbiornik telewizyjny. Jednak nie oglądając wcześniej danego programu, nigdy nie będą mieli pewności, że program będzie zawierał jedynie treści odpowiednie dla wieku ich dziecka.

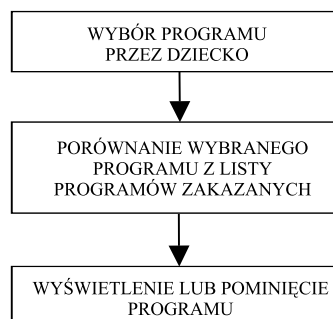
Wynalazek polegający na ustaleniu dziecku limitu czasu i listy nieodpowiednich dla dziecka programów telewizyjnych przedstawiony został w amerykańskim opisie patentowym [8]. Według patentu, rodzic określa, które programy są dla dziecka zakazane i wprowadza te informacje do urządzenia mikroprocesorowego. Następnie, gdy dziecko podczas nieobecności rodziców chce oglądać programy telewizyjne, wybierane przez dziecko nazwy programów telewizyjnych są porównywane z nazwami programów ustalonymi wcześniej przez rodzica. Dziecko może oglądać programy, których nazwy nie znajdują się na tej liście. W przypadku, kiedy dziecko życzy sobie oglądać program telewizyjny określony na liście jako niedozwolony, jest pytane przez system, czy żąda pozwolenia od rodziców na oglądanie danego programu. W przypadku potwierdzenia chęci oglądania danego programu, prośba jest wysyłana na urządzenie zdalnie powiązane z rodzicem. Rodzic otrzymuje informacje dotyczące żądanego programu, na podstawie których może odmówić lub zaakceptować prośbę poprzez podanie właściwego identyfikatora i hasła ze swojej zdalnej lokalizacji. Sposób postępowania w metodzie przedstawiono na rysunku 1.

Rys. 1. Sposób postępowania w metodzie [8]

Wynalazek ten pozwala dziecku na oglądanie programów telewizyjnych wyselekcjonowanych uprzednio przez rodzica i dodatkowo pozwala na ograniczenie czasu, jaki dziecko spędza przed telewizorem. Istotną wadą tego wynalazku jest to, iż rodzic nie zawsze jest w stanie prawidłowo ocenić przed emisją programu, czy dany program będzie odpowiedni dla jego dziecka. Rodzic nie znając treści danego programu, musi opierać swą wiedzę jedynie na jego tytule lub opisie informacyjnym o danym programie.

Przedstawiony w opisie patentowym wynalazek z Republiki Korei [9] opisuje sposób zabezpieczania przed oglądaniem specjalnych kanałów lub poszczególnych programów telewizyjnych przez dzieci. Sposób opiera się na porównywaniu wybranego przez dziecko programu z programami i kanałami zapisanymi w pamięci urządzenia elektronicznego jako niedozwolone dla dziecka. Rodzic lub opiekun ustala kanały i listę programów, które mają być zabezpieczone przed dziećmi i nazwy ich zapisywane są w pamięci urządzenia elektronicznego, kontrolującego odbiór wybranych kanałów i programów. W przypadku kiedy dziecko próbuje włączyć program, urządzenie sprawdza, czy nazwa wybranego programu i nazwy programów oraz kanały zapisane w pamięci urządzenia są równoważne. Jeżeli tak, to żądany program jest pomijany. Interpretacja własna metody przedstawiona została na rysunku 2.

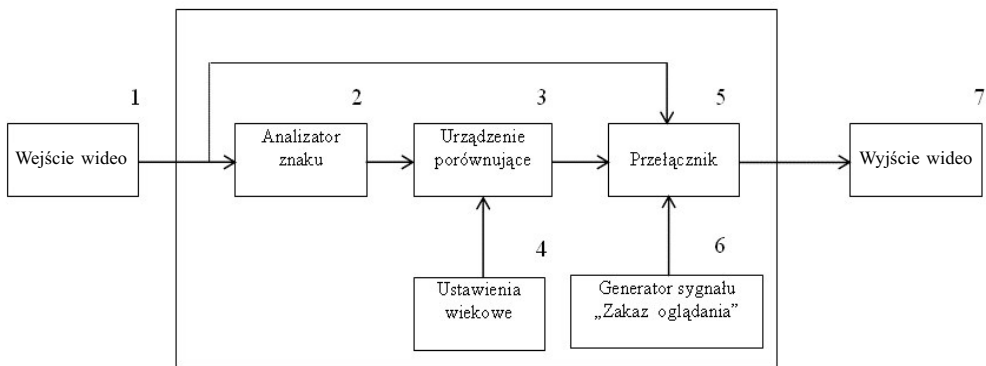
Rys. 2. Działanie metody [9]

W ten sposób dziecko może oglądać samodzielnie telewizję, jednak podobnie jak w poprzednio przedstawionym opisie patentowym rodzic musi sam wcześniej wybrać programy telewizyjne i kanały, które są jego zdaniem nieodpowiednie, co ogranicza w znacznym stopniu wynalazek.

3. Metoda i urządzenie zabezpieczające [10]

Analizując opatentowane sposoby i urządzenia związane z opisywanym zagadnieniem, autorzy pracy opracowali wynalazek pozwalający na bezpieczne oglądanie programów telewizyjnych przez dzieci. Dzięki opracowanemu sposobowi oraz urządzeniu dziecko, oglądając samodzielnie programy telewizyjne, ma zapewniony odbiór programów odpowiednich do swojego wieku. Dodatkowo rodzic nie musi samodzielnie oceniać programów telewizyjnych, gdyż to nadawca programów telewizyjnych weryfikuje emitowane programy i oznacza je zdefiniowanymi przez właściwe podmioty (np. Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji) oznaczeniami kategorii wiekowych w postaci np. znaków geometrycznych i logo, następnie informację tę nadawca przesyła w postaci sygnału wraz z nadawanym programem telewizyjnym.

Rodzic ustala, z którymi logo, bądź oznakowaniami kategorii wiekowej dziecko może oglądać programy telewizyjne. W przypadku chęci oglądania przez dziecko wybranego programu, ustalone przez rodzica ustawienia są porównywane z oznaczeniami emitowanymi wraz z programem telewizyjnym. Urzeczywistnienie tego sposobu jest możliwe dzięki wykorzystaniu opracowanego urządzenia zabezpieczającego przedstawionego na rysunku 3.

Rys. 3. Urządzenie wg zgłoszenia patentowego [10]

Obrazy pozyskiwane są automatycznie, za pomocą programu stworzonego przez autorów dla celów badawczych. Następnie z obrazów wyodrębniane są określone fragmenty (zwane dalej próbką) przedstawione na rysunku 4. Próbkę zawierające oznakowania ka-

tegorii wiekowej analizowane są pod względem zawartości. Po odpowiednich przekształceniach, m.in. detekcji krawędzi, filtracji obrazu, zostaje wyodrębnione z obrazu oznakowanie kategorii wiekowej wykorzystywane w dalszej części do porównań z wzorcem (wzorcami).

Rys. 4. Wybór wycinka obrazu do analizy

W zależności od zgodności lub niezgodności ustalonego przez rodzica ustawienia wiekowego z porównywanym oznakowaniem kategorii wiekowej wyodrębnionym z próbki, na wyjście jest przełączany sygnał z wejścia wideo, gdy nadawany program jest zgodny z porównywanym ustawieniem wiekowym ustalonym przez rodzica. W przeciwnym wypadku, gdy nadawany program zawiera znak kategorii wiekowej niezgodny z ustalonym przez rodzica ustawieniem wiekowym, na wyjście jest przełączany sygnał z treścią informującą o zakazie oglądania danego programu telewizyjnego.

4. Podsumowanie

W artykule przedstawione zostały opatentowane metody pozwalające na selekcję i zabezpieczanie przed oglądaniem przez małoletnich nieodpowiednich dla nich programów telewizyjnych. Metody te przy użyciu odpowiednich urządzeń porównują nazwy wybranych programów z nazwami programów telewizyjnych ustalonymi przez rodzica bądź też porównują godzinę i czas emisji programów telewizyjnych z godzinami programów wybieranymi przez dziecko. Istnieją także metody, które pozwalają na zdalny nadzór nad oglądanymi przez dziecko programami, przy wykorzystaniu np. telefonu komórkowego czy komputera z dostępem do Internetu. Jak zostało przedstawione w artykule, metody te opierają się na wiedzy rodzica o danym programie, co nie zawsze zapewnia odpowiednią ochronę przed oglądaniem niewłaściwych treści telewizyjnych przez dzieci.

Według opracowanego przez autorów wynalazku będącego przedmiotem zgłoszenia patentowego, punktem oceny bezpieczeństwa i przeznaczenia programu jest informacja przekazana przez nadawcę telewizyjnego w postaci odpowiedniego sygnału wraz z programem telewizyjnym. Rodzic nie musi samodzielnie weryfikować programów telewizyjnych.

To nadawca jest odpowiedzialny za prawidłowe zakwalifikowanie programu do odpowiedniej grupy wiekowej, a rola rodzica ogranicza się do prawidłowego wybrania grupy i zapamiętania tej informacji w pamięci urządzenia zabezpieczającego.

Literatura

- [1] Buckingham D., *Children talking television*. London–Washington, 1993.
- [2] Izdebska J., *Rodzina – dziecko – telewizja: Szanse wychowawcze i zagrożenia telewizji*. Białystok, 1996.
- [3] Kowalski M., Drożdż M., *Przemoc i zdrowie w obrazach telewizji*. Kraków, 2008.
- [4] Kubicka D., Kołodziejczyk D., *Psychologia wpływu mediów*. Kraków, 2007.
- [5] Kirwil L., *Wpływ telewizji na dzieci i młodzież*. Problemy wychowawcze. Warszawa, 1995.
- [6] Sugier–Szerega A., *Kultura – media społeczeństwo. Dziecko a kultura popularna*. Lublin, 2007.
- [7] Szubielska M., *Rozumienie programów telewizyjnych przez dzieci*. Lublin, 2007.
- [8] Patent: *Method and apparatus for permitting a potential viewer to view a desired program* nr US2004015985, 2004.
- [9] Patent: *Method for child lock in internet television* nr KR20010037415, 2001.
- [10] Zgłoszenie Patentowe: Chodyka M., Mosorow W., *Sposób oraz urządzenie zabezpieczające na oglądanie programów telewizyjnych zgodnych z wiekiem widza* nr PL385855, 2008.